

Askerkonferansen 2018

Rapport utarbeidet av Pure Consulting

INTRODUKSJON

Nye Asker kommune bruker FNs bærekraftsmål som rammeverk for den nye kommuneplanen. Dette er et nytenkende prosjekt som får stor oppmerksomhet både nasjonalt og internasjonalt. Som en del av kommunens innbyggerinvolvering arrangerte Asker kommune og Pure Consulting Askerkonferansen på den internasjonale FN-dagen 24. oktober 2018. Konferansen ble gjennomført i Asker rådhus og deltakerne var videregående elever fra Hurum, Røyken og Asker. Deltakerne ble invitert til å gi innspill om lokale utfordringer under hvert av bærekraftsmålene og til å foreslå løsninger. Deltakerne ble fordelt på ulike workshops – én for hver av de seks bærekraftsmålene kommunen har valgt.

PROSESSEN I FORKANT AV KONFERANSEN

En prosjektgruppe ble nedsatt for å planlegge og gjennomføre konferansen. Den besto av tre medarbeidere i Pure Consulting og fire representanter for Asker kommune.

Ordførerne i de tre kommunene besøkte de fire store videregående skolene i nye Asker i april 2018, her møtte de elever fra skolen. Formålet med besøkene var å snakke med og lytte til ungdommene og finne ut av hva de er opptatt av og hvilke samfunnsutfordringer de kunne tenke seg å diskutere på konferansen. Besøkene var preget av stort engasjement og ordførerne fikk mange gode innspill. Formålet med kommunesammenslåingen var lite kjent blant ungdommene og det ble tydelig at de kjente hverandre lite og hadde noen fordommer på tvers av eksisterende kommuner.

Prosjektgruppen var opptatt av å involvere ungdommen underveis i planleggingen og satte sammen en ressursgruppe med vgs-elever. Dette for å sikre at konferansen ble preget av ungdommenes tanker og interesser. Ungdommene bidro med å lage filmer til markedsføring i sosiale medier, film som invitasjon til Erna Solberg, de fungerte som ambassadører for konferansen på skolene og fortalte om den i elevrådene. I tillegg var de med å utarbeide problemstillingene deltakerne jobbet med på selve dagen. De kom også med innspill til hvilke fagpersoner de ville ha med. Under selve konferansen var de med som vertskap for både deltakerne og eksterne besøkende.

Gjennom hele forberedelsesprosessen samarbeidet Pure Consulting og prosjektgruppen med FN-organisasjonen UN Habitat. De ble med som både deltakere og fagpersoner i gruppene som jobbet med bærekraftsmål 11 og 17 under konferansen. Disse workshopene ble derfor gjennomført på engelsk.

Det ble lagt ned betydelig arbeid i å rekruttere ungdommer til konferansen. I en undersøkelse som ble gjennomført etter konferansen, kommer det frem at informasjon gjennom elevrådet og ressurspersoner på skolene var viktigste arena ved siden av informasjon gjennom sosiale medier og venner. Totalt ønsket 75 ungdommer å delta. De 55 deltakerne ble valgt ut i en prosess som sikret fordeling mellom kommunene, mellom skolene, ønsket workshop og kjønn.

GJENNOMFØRING AV ASKERKONFERANSEN

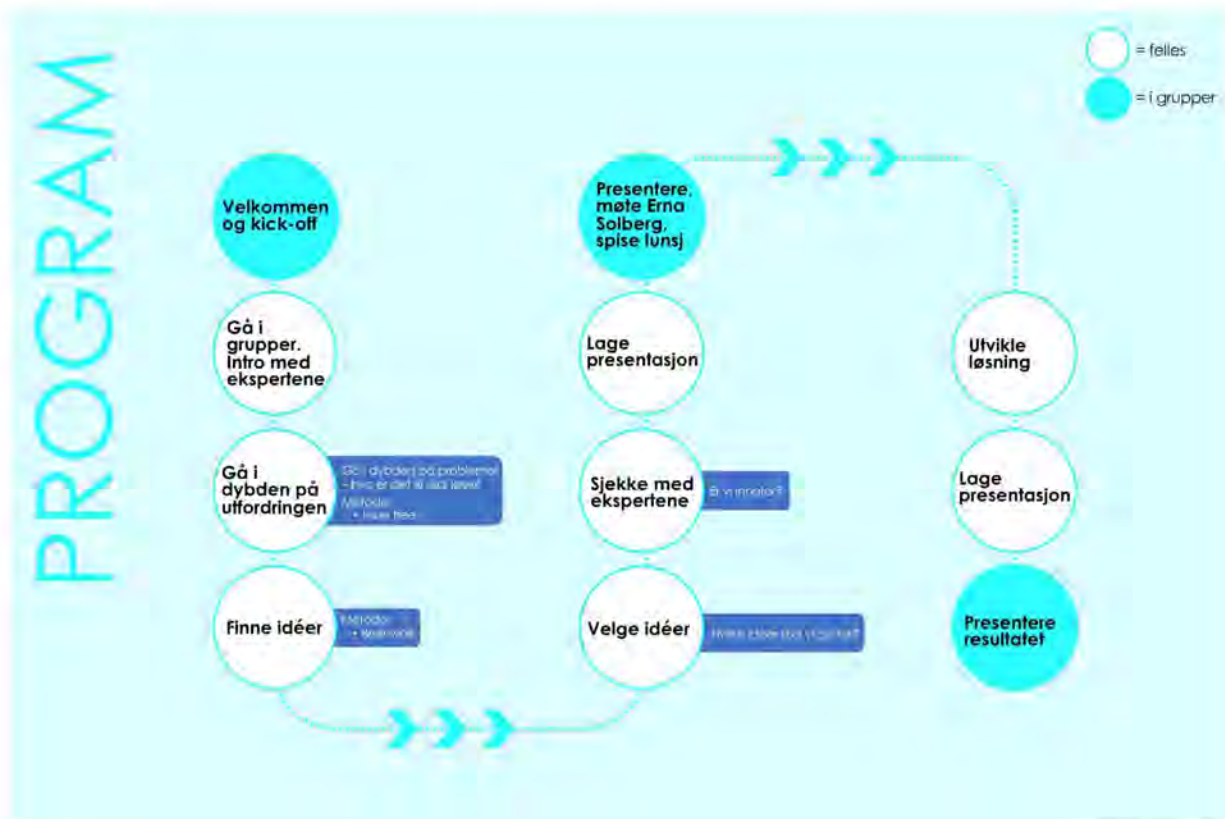
Gangen i dagen er vist i figur 1. Ordfører Lene Conradi ønsket velkommen og Kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland åpnet konferansen. Deretter gikk deltakerne i workshopgrupper. Hvert av de seks utvalgte bærekraftsmålene hadde sin workshopgruppe. Hver gruppe hadde én fasilitator som styrte gangen i gruppearbeidet og eksperter på fagområdet de skulle jobbe med. Disse var både fra

kommunen og eksterne samarbeidspartnere: Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU), Elevorganisasjonen, Press/ReddBarna Ung, Changemaker, Natur og Ungdom, Ruter, Brakar, Forskning, innovasjon og kompetanseutvikling i skolen (FIKS) fra Universitetet i Oslo (UiO), Norec (Fredskorpset) og UN Habitat. Ekspertene innledet med å introdusere temaet og bærekraftsmålet og veiledet ungdommene underveis. Etter introduksjonene til bærekraftsmålet, gikk deltakerne i dybden på utfordringene knyttet til forhåndsdefinerte problemstillinger innenfor målet de jobbet med. Ungdommene valgte hvilke to til fire problemstillinger de skulle gå videre med, og jobbet så med løsninger for disse. Rammeverket for problemløsningen var inspirert av elementer fra Google Design Sprint (tjenestedesign).

Statsminister Erna Solberg besøkte workshopen til bærekraftsmål nummer 4; God utdanning, og deltok i diskusjonen med ungdommene. I fellessesjonen før lunsj presenterte deltakerne utfordringene og idéene til løsninger på to av områdene de hadde valgt ut. Statsministeren lyttet til innspillene fra ungdommene og holdt så tale til forsamlingen.

Utfordringene og forslag til løsninger fra hver gruppe ble også presentert på A1-ark. Her kunne de andre gruppene gi tilbakemeldinger og spille inn idéer i lunsjpausen.

Etter lunsj gikk deltakerne tilbake i workshopgruppene og jobbet videre med idéene sine. Målet var å konkretisere løsningsforslagene. De presenterte løsningene sine i fellessesjonen på slutten av dagen (se vedlegg til rapporten). En av delegatene fra UN Habitat presenterte også hvordan han jobber med FN-fokuset «Safe spaces» i slummen i Nairobi der han er fra. Det gjorde sterkt inntrykk på flere og gav nye perspektiver.

Figur 1.

TILBAKEMELDINGENE

Både under selve dagen og i ettertid har prosjektgruppen fått svært mange gode tilbakemeldinger på konferansen – både av deltakere, fagpersoner og andre involverte. Ungdommene ble invitert til å svare på en spørreundersøkelse (se vedlegg C for hele). Her kom det inn 31 svar. Jevnt over virker det som deltakerne var svært godt fornøyd med dagen. Hele 87 % svarer 'i stor grad' på påstanden 'Jeg er glad jeg deltok på Askerkonferansen'. Prosjektgruppen har evaluert prosessen og har notert hva som kan forbedres i en eventuell fremtidig Askerkonferanse.

«Utrolig fin opplevelse, både i forhold til at jeg lærte så utrolig mye nytt og det var ekstremt gøy å kunne være med på å utvikle nye Asker, og alle de nye menneskene som jeg møtte og som jeg jobbet med under Askerkonferansen»

«I tillegg til at vi fikk være med å bestemme, lærte jeg en del også»

«Jeg syntes dette var en flott anledning til å invitere ungdommene inn i en verden hvor vi føler våre meninger blir tatt på alvor»

«Veldig interessant og lærerikt å jobbe i disse workshopene, utrolig fin opplevelse og noe jeg definitivt kommer til å ta med meg videre»

Figur 2.

SLUTTLEVERANSENE

Deltakerne ble bedt om fylle ut en mal for sluttleveransen med fire overskrifter/spørsmål:

- **Utfordring:** Hvilken utfordring løser dere?
- **Tilnærming:** Hvordan løser dere denne utfordringen?
- **Målgruppe:** Hvem er det dere løser utfordringen for? Hvem skaper dere verdi for?
- **Effekt:** Hvilken samfunnseffekt ønsker dere å skape med denne løsningen? Hvorfor er dere opptatt av å skape denne effekten?

Fullstendige problemstillinger ligger i vedlegg A. Se vedlegg B for øvrige forslag og innspille fra ungdommen som kom frem i løpet av dagen, men som ikke fikk plass i sluttleveransene.

MÅL 3: GOD HELSE

Problemstilling: Hvordan kan ungdom bidra i utviklingen av tilbud for fysisk og psykisk helse i kommunen? Hvilke virkemidler skal vi ta i bruk for å sikre bedre fysisk og psykisk helse?

	 Uffordring	 Tilnærming	 Målgruppe	 Effekt
#1: Ensomhet	Ensomhet fører til psykiske vansker	- Lærere må få mer kompetanse på psykisk helse - Styrke klassemiljø - Møtested på skolen for alle – ikke bare de som driver med sport - Miljøarbeider/helsesøster som er tilgjengelig, som det er lav terskel å gå til, og som er tilstede der elevene er – også i noen skoletimer - Livsmestring som fag - Elevråd er med og finner løsninger for hvordan vi skal sikre mindre ensomhet på skolen	Ungdom	Redusere ensomhet blant unge i samfunnet og skolen som fører til bedre samhold og kultur og hever læringsmiljø
#2: Kosthold	Manglende kunnskap om forholdet mellom fysisk og psykisk helse og kosthold	Normalisere idéen om redusert kjøttbruk og tilrettelegge for en slik praksis. <u>Tverrfaglig tilnærming i skolen (for å opplyse):</u> Opplyse og øke forståelsen igjennom gym, naturfag, samfunnsfag og mat og helse. Kosthold har mye større påvirkning enn folk flest tror – det kan passe inn i pensum i alle disse fagene <u>Kommunal tilnærming (for å tilgjengeliggjøre):</u> Et regelverk eller en «Askerstandard» for kantinemat (som setter krav til overkommelig pris, høy standard, godt utvalg – dette gjør sunn og plantebasert mat lettere tilgjengelig, og gjør det mer attraktivt enn usunn mat)	Opplyse hele befolkningen gjennom barn og ungdom	Plantebasert kosthold gir: <u>Bedre psykisk helse:</u> Mindre stress, bedre humør, bedre søvn <u>Bedre fysisk helse:</u> Mer energi, mindre mettet fett, lavere risiko for en rekke livsstilsykdommer og jevnere hormonproduksjon. <u>Bedre miljø og klima:</u> Kjøttindustrien står for enorme mengder CO₂ og CH₄, landareal og vannbruk som kan kuttes kraftig om vi reduserer kjøttforbruket vårt og heller spiser mer plantebasert

MÅL 4: GOD UTDANNING

Problemstilling: Hvordan kan vi tilpasse undervisningen i kommunen slik at den blir mer dagsaktuell, av høy kvalitet og tilpasset alle elevene slik at de blir best mulig skikket for fremtiden?

	 Utfordring	 Tilnærming	 Målgruppe	 Effekt
#1: Elevenes motivasjon	Mange elever er lite motiverte for skolen. Ungdata-undersøkelsen og Ungdata jr. viser at elever kjeder seg. Gutter får lavere karakterer, kjeder seg mer og har større risiko for å ikke fullføre VGS.	Ta det gjennom ledelsen på skolene i første omgang. Kontakte skoleledere i grunnskolen og skoleledere i VGS gjennom administrativ ledelse i kommunen, kommunalt elevråd, midlertidig ungdomsråd, lokale elevråd. Oppfordring: • Formidle Askerkonferansens ønske • Be skolelederne informere lærere og motiver dem • Drøfte oppfølgingen/resultatene med elevrådet på skolen som melder tilbake til kommunalt elevråd/ungdomsråd	Fremtidens elever	Skape motivasjon til å gjennomføre et fullstendig skoleløp
#2: Lærernes kompetanse	Lærere og vikarer mangler kompetanse som fører til at elever får feil kunnskap. Opplæringen oppleves ikke som relevant og nyttig. Opplæringen blir kjedelig og lite moderne	Vi stiller høyere krav til vikarer, og lærere må ta oppfølgingskurs etter utdanningen som er tilpasset den enkelte læreren. Kursene kan f.eks. være i: teknologi, pedagogikk og samfunn	Elever	Elever vil lære mer og bedre. Hvorfor? Fordi en bra utdanning er grunnleggende for den enkeltes mulighet til å delta og bidra i samfunnet
#3: Variasjon	Lite variert undervisning, enkeltelever kjeder seg mye, lar seg distrahere av skjerm etc.	Det må bli bedre kontakt mellom lærere og elever, lærerne må tilpasse undervisningen etter behov og forstå bedre hvordan de når frem til elever. Se tiltak nr. 2 under Elevenes motivasjon	Elever som faller utenfor undervisningen	Mer motiverte elever, glede i skoledagen, læreglede, alle blir inkludert, færre dropper ut av skolen. Hvorfor? Det er viktig at alle blir inkludert

#4: Relevant opplæring	Vi vil løse utfordringen om relevant opplæring	• Mindre teori, mer praksis • Bruke bærekraftsmålene mer i undervisningen • Vise elevene at stoffet de lærer er relevant, og luke ut det som ikke er relevant • Bedre kommunikasjon mellom lærere og elever: Lærere må være mer synlig og tilgjengelige uten om timene. • Ha kommunikasjon som fag. Dette vil bla. forebygge mobbing og gjøre at mennesker for større forståelse og respekt for hverandre • Mer karriereveiledning inn i undervisning, slik at elevene får en idé om hva de vil gjøre videre i livet • Ta opp mer tabubelagte temaer, som for eksempel psykisk helse og seksualitet • Lære og utdype om hverdagslige problemer som: Økonomi, hvordan skrive en cv, jobbsøknad og oppføre seg i arbeidslivet, kropp og helse	Barn og ungdom fra starten av barneskolen og til og med VGS	Bedre læring for elevene
#5: Digital læring	Kjedeleg, urelevant og gammaldags undervisning. Digitale aktiviteter tilfører undervisningen lite. Lærere har lite kompetanse på hvordan gjøre digital undervisning variert. Elever lar seg distrahere av skjerm. Det digitale potensialet utnyttes ikke godt nok.	Balansert bruk av ulike læringsprogram og smarte verktøy som f. eks. Smartboard, OneNote, Kikora osv. God dialog mellom lærer og elev. Lærere drøfter digitale arbeidsmåter med hverandre, prøver ut og evaluerer i større grad	No- og framtidens elever og lærere. Vi skaper verdi for samfunnet gjennom at vi er med på å gjøre morgondagens heltar rusta for framtida.	Modernisere og effektivisere skulekvardagen, samt gjere det lettare og meir tilgjengeleg å lære. Vi er opptatt av å skape denne effekten fordi då vil det føre til at elevane lærer meir og betre, fordi undervisninga blir meir variert og tilpassa.

Utdyping av løsning 1 – elevenes motivasjon

Tiltak nr 1 – Snakke om hvorfor pensum er relevant

Samtidig som en lærer presenterer fagstoff skal han/hun også fortelle hvordan man kan anvende dette videre / hvorfor vi lærer det. Dette skaper motivasjon til å lære pensumet og gir mening og sammenheng

Tiltak nr 2 – Godt forhold mellom lærer og elev

- Fagansvarlig/tillitselev i hvert fag – en elev har som oppgave å være klassens/gruppens talsmann overfor faglærer (elevtillitsvalgt er ikke i alle grupper)
- Anonyme lærerevalueringer

- Læreren drøfter resultatet med elevene
- Flere assistenter tilgjengelige ved behov
- Skaper følelse av å bli sett
- Ikke nødvendig med høyere utdanning

Tiltak nr 3 –Varierte læringsmetoder

- Lære om læringsstrategier
- Både digitalt og skriftlig
- Utflukter med praktiske læringsmetoder – det er disse aktivitetene elevene husker i ettertid

Tiltak nr 4 – Oppleve mestring

- To stjerner og et ønske
- Tilbakemelding om hva eleven har fått til og hvordan prestasjonen kan forbedres før karakteren formidles – dette gir større motivasjon for å forholde seg til tilbakemeldinger
- Underveisvurdering – lærer gir tilbakemelding på et produkt underveis mens det blir til. Sluttproduktet leveres for vurdering med karakter
- Gir mulighet til forbedring

MÅL 9: INNOVASJON OG INFRASTRUKTUR

Problemstilling: Hvordan kan vi videreutvikle et bærekraftig og attraktivt tilbud i kommunen for å tilrettelegg for god mobilitet?

	 Uffordring	 Tilnærming	 Målgruppe	 Effekt
#1: Appen «Dør til dør»	I hele kommunene er det utfordringer knyttet til kø og lokale utslipp, mål med kø Utfordringer med utslipp. Vi må derfor gjøre det enklere for innbyggerne å samkjøre for komme seg til større knutepunkt i kommunen hvor man kan bytte til kollektivtrafikk eller direkte til arbeidsplassen eller arenaer for fritidsaktiviteter.	Ved å kunne booke seg inn hos en sjåfør som uansett kjører forbi, fjerner vi biler fra veien og bidrar til å forminske utslipp og det gir en økonomisk fordel da det blir billigere å kjøre, siden utgifter deles på flere. Igjennom appen bevisstgjøres den enkelte også om hvor stor forskjell du faktisk utgjør og hvor mye du kan spare på det.	Alle som har behov for en bil til å komme seg enklere til større knutepunkter for kollektivtrafikk eller til arbeidsplasser eller arenaer for fritidsaktiviteter.	Øke bevissthet rundt den samfunnsmessige fordelene med kollektiv og samkjøring. Bevisstgjøre den enkelte rundt utslipp og utgifter, ved bilkjøring. Forminske utslipp med å få flere til å samkjøre.
#2: Buss fremfor bil	Det er alt for mange voksne som kjører unødvendig bil (det betyr de som er alene i bilen eller kjører på strekninger med et godt kollektivtilbud i rushtiden, dette fører til lange køer på innfartsveiene og mye lokal forurensning).	• Utfordre lokale bedrifter til å sette opp matebusser mellom knutepunkt/tog og virksomheten for egne ansatte eks Asker Panorama • Oppfordre bedrifter til å sponse månedskort for de ansatte, reisegodtgjørende for bruk av sykkel, kjøpe inn elfirma-sykler, • Lage og gjennomføre en undersøkelse for å kartlegge innbyggernes transportvaner og behov for å legge nye bussruter der de trengs • Tilby 10 minutters frekvens langs de mest trafikkerte strekningene i rushtiden • Sette opp matebusser mellom småstopp/småsteder og bussknutepunkt som har 10 minutters frekvens	Voksne som kjører unødvendig bil (det betyr de som er alene i bilen eller kjører på strekninger med et godt kollektivtilbud i i rushtiden)	Vi ønsker en ny kollektivtransporttrend fordi: • Mindre utslipp/Paris-avtalen • Mindre kø (for alle) • Mindre forsinkelser for busser (rekker jobb, skole, transportbytte) • Mindre støy • Bedre trafiksikkerhet • Flere kollektivtrafikanter gir større inntekt (hos busselskapene) disse pengene kan brukes til et enda bedre busstilbud.

Utdyping av løsning 1 – Appen «Dør til dør»

Appen blir utviklet fra grunnen av, av Asker kommune i samarbeid med bedrifter i Asker som tester ut løsningen på egne ansatte. Vi ser også for oss samarbeid om informasjon og utvikling av plattform med kollektivselskapene Ruter og Brakar.

Eks på en kundereise:

Ingunn skal fra Filtvet til Asker Rådhus, og legger dette inn i appen. Arne skal til Asker sentrum fra Tofte, og ser samtidig i appen at Ingunn også skal hit. Ingunn får da varsel om at Arne kjører forbi på ca. Klokkeslett og kan avtale med han igjennom appen å samkjøre, Arne plukker opp Ingunn på veien. De deler da utgiftene for turen og kan samtidig se i appen at de sparte penger og miljøet for X-antall kg CO₂. Arne får en reservert parkeringsplass til redusert pris i Asker sentrum. De kan også planlegge det slik at de kjører hjem igjen sammen

Hvorfor velge «Dør til dør»

- Reserverte parkeringsplasser
- Billigere parkeringsgebyr
- Raskere til destinasjon pga. redusert biltrafikk
- Asker kommune kan bruke privatpersoner og ikke taxier for innbyggere som kommunen allerede dekker taxiutgifter for
- Sparte penger i forhold til å kjøre selv eller med f.eks. Taxi
- Du reduserer ditt eget CO₂ fotavtrykk, og det visualiseres igjennom appen

MÅL 11: BÆREKRAFTIGE BYER OG SAMFUNN

Problemstilling: Hvordan sikrer vi at eksisterende og nye møteplasser er trygge, attraktive og inkluderende for alle unge?

	 Uffordring	 Tilnærming	 Målgruppe	 Effekt
#1: Create spaces that are clean, comfortable and free from noise	Unattractive outdoor spaces • A lack of outdoor spaces that are free from noise and air pollution from traffic. • Public spaces are often unclean, and that rubbish is a key factor in reducing the attractiveness of public spaces	Increase comfort and cleanliness Comfort/Attractiveness • Free WiFi hotspots • Heated benches in winter • Bonfire pits for cold winter evenings • Solar panel USB points for charging phones (increases safety as telephone can be used) • Sufficient lighting (solar-powered LED lights) Cleanliness • Located in car-free areas and where little/no pollution • Located in areas close to nature • Good waste sorting facilities with regular collection • Use spaces to promote art	Our suggestions are aimed at making public spaces attractive for all people who want to meet in public spaces	Clean, comfortable spaces • Create spaces that have the capacity to provide a positive impact on people's mental and physical health • Create public space that are attractive, and that people are motivated to spend time at, and feel safe in
#2: Seamless lifestyle integration	Effort Travel to and from public spaces requires considerable effort and costs money (transportation costs), particularly in more rural areas.	Create spaces that can be seamlessly integrated into our everyday lives • Green parks in neighbourhoods and city centre • Green, comfy spaces to wait in by public transport • Free, green, comfy spaces to relax in shopping malls (sitting groups to encourage socialising) • Youth community centres close by schools – study areas, video games, kitchen, internet, comfy lounge, events • Provide study support at designated public spaces, provided by local volunteer tutors • Free tennis/volleyball courts in neighbourhoods • Ensure sufficient spaces, particularly in more rural areas of municipality	All • Youth • Friend groups • Families • People who feel lonely or want to socialize	Integration • Create spaces that are easier to access and do not require significant effort, particularly long and cumbersome travel • Facilitate easier access, leading to a stronger community • Lowering the bar to socialize and join activities

#3: A range of free events involving youths at all stages	Lack of engagement • Lack of engagement in youth during the planning and arranging of events aimed at young people (top-down approach) • Lack of information aimed at young people given about events • Youth clubs are uncool and do not inspire or empower youths to create own activities and events	Empowerment and involvement • By creating opportunities for everyone, open areas where young people can arrange own events, big or small. • Make it cool to be engaged through engaging with trustworthy influencers, from youth who have a certain influence • Use social media to provide information, and young people represented in posters • Events app to promote the events and publish details of venues where young people can arrange own events	Young people in the municipality Creating value for youths, parents and the society in general, now and for future generations	Engagement and empowerment • Create events that motivate and are available for everyone • Mobilise local youths through co-arranged events and involvement of peers. • Increase engagement and change the youth's attitudes • Better physical and mental health through a range of sporting and physical activities
#4: Involvement of young people in political decision-making processes	Inadequate/lack of involvement Inadequate opportunity to raise concerns/participate in decision-making processes	Engagement and involvement • Involvement of young people through schools, websites and social media, discussions in "kommuestyret", public notices aimed specifically at involving young people • Implement a policy or regulation that specifies at least 10% of community representatives in decision-making processes are held by under 21 year olds • Increase opportunity to involve young people (under 18s) in political decision-making processes, also involving young teenagers where possible, e.g. make a youth party (younger than AUF) or invite schools to speak at political meetings • Include "citizenship in a democratic society" on school curriculum with real opportunities to exercise democratic rights of young people in local politics	Young people Youth today and youth of the future, creating value for the future generation	Engagement and empowerment Increased involvement in democratic decision-making processes involving youths in decisions affecting design and development of public spaces for the youth, encouraging involvement at all stages

MÅL 13: STOPPE KLIMAENDRINGENE

Problemstilling: Hvordan kan ungdom bidra til å redusere klimagassutslipp og motivere for individuell innsats for redusert utslipp?

#1: Miljøsertifisering

	 Utfordring	 Tilnærming	 Målgruppe	 Effekt
	Miljøarbeidet er ikke konsekvent på skolene, og dette er demotiverende for ungdom	Alle kommunens skoler får påbud om miljøsertifisering, og målet er at skoler på fylkesnivå da også skal bli påvirket til endring. Miljøsertifiseringen bør ha standard som «Miljøfyrtårn» eller høyere	Dette skaper en løsning for elevene da de ser at det er en sammenheng mellom liv og lære i henhold til miljø, klima og det man selv kan gjøre. Skolens ledelse og elevrådet driver prosessen sammen, og dette gir også mer ansvar til elevrådet	Mer miljøvennlig adferd på skolen, hvilket vi vet skaper en spredningseffekt til hjem og familie. Dette vil også kunne forme en dominoeffekt som gjør at flere ungdommer engasjerer seg i klimasaken
#2: Handlingsrettet klimaprojekt i alle skoler	Dette obligatoriske prosjektet for alle kommunens skoler løser utfordringen med at ungdom føler seg handlingslammet av klimakrisen og ute av stand til å vite hva de selv kan gjøre	Alle kommunens skoler gjennomfører et obligatorisk klimaprojekt en gang i året for utvalgte trinn med handlingsbaserte tiltak som; • Temadag med besøk fra klimaaktører / eksperter / organisasjoner. • Klima- og miljøorienterte utflukter (til resirkuleringstasjonen, til renseanlegget etc) • Konkurranser og aktiviteter relatert til personlig klimafotavtrykk som «Gå til skolen aksjonen» / fotavtrykksmåling med Ducky etc.	Alle kommunens skoler oppretter en klimakomiteé som er ansvarlig for å gjennomføre prosjektet årlig, i samarbeid med organisasjoner, klimanettverk/partnere og andre kommunale aktører som er med på å tilby klimaløsninger. Målet er at erfaringene og handlingene skal deles og nå ut så bredt som mulig i kommunen	Skolen kan være et sentrum for kunnskap om klima på en handlingsrettet måte, med tydelige og konkrete aktiviteter som bidrar til å vise deltakere hvordan de kan redusere sitt klimafotavtrykk

#3: Kommunal aksjon for bedre ungdomsbilletter i regionen	Det er dyrt og ugunstig for ungdom i kommunen å ta seg til ulike aktiviteter på fritiden ved hjelp av kollektiv transport / klimavennlige transportløsninger	Kommunen går sammen med andre omkringliggende kommuner og bruke sin påvirkningskraft mot fylkesnivå for å tilrettelegge for billigere kollektivtransport for ungdom & studenter i regionen. I tillegg må kommunen selv tilrettelegge for at man kan komme seg til og fra busstoppen på sykkel / bysykkel / eller til fots ved å ha mobilitet som tydelig plan i alle kommunale planer	Dette vil skape verdi for ungdom og studenter som ikke tar i bruk kollektivtrafikk på grunn av gunstighet og pris	Smidige og billige mobilitetsløsninger trengs for å motivere ungdom til å ta reise klimavennlig
--	---	--	--	--

MÅL 17: SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE

Problemstilling: Hvordan kan vi i lokal sammenheng gi ungdom mulighet til å medvirke i kommunale prosesser? Hvordan kan vi sammen bidra til internasjonale samarbeid for å lære og utveksle erfaring om dette.

	 Utfordring	 Tilnærming	 Målgruppe	 Effekt
#1: From Youth to Municipalities, to the World, to everybody	Different people have different access to knowledge, what creates different access to opportunities	1 – Digital peer-to-peer exchange between youth within the school curricula 2 – Summer camps for exchange and training on human rights, international development and governance to create a common language 3 – Scale up conference process from local to national to international to change things locally	For everybody, from 3 years old to 99. Leaving no one behind But making it fun!!!!	To create influence from young people, starting locally to solve global issues, because everything is interconnected
#2: Youth empowerment programme	Perceived indifference and little local engagement because of a lack of meaningful participation in concrete spaces. Problem of youth feeling insufficient and incapable of having an impact	A youth empowerment program. Make an integrated program run through schools that aims to educate, empower, and provide a mechanism for participation in local processes	Students at secondary schools and high schools. Available for all youth, regardless of their background and skills	Empower youth to take ownership of local processes so that youth may have a greater influence over their local communities. Aim is to change perceptions about youths capabilities
#3: Nettportal for deltakelse og medvirkning	•Mangel på deltakelse, medvirkning og engasjement •Ungdom sine meninger er ikke representert godt nok i beslutningsprosesser	•Skape en synlig portal på Asker kommune sin hjemmeside og fronte den på alle sosiale medier •Reklamere for portalen på offentlige steder og der ungdommer oppholder seg	Alle kan benytte seg av tilbudet, men skal rette seg spesielt mot ungdom	•Redusere barrierene for deltakelse og nå ut til flere av innbyggerne •Inkluderende prosess sørger for at innbyggerne i kommunen er mer tilfreds

Vedlegg

A. Problemstillingene

Mål 3: Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder

Målet handler om å sikre helse globalt, og redusere barnedødelighet, mødredødelighet og stoppe epidemier. I Norge fokuseres det på smittsomme og ikke-smittsomme sykdommer, psykisk helse, forebygging og behandling av rusmiddelproblemer og tobakksbruk. I tillegg skal vi redusere sykdom forårsaket av farlige kjemikalier og luftforurensning.

Eksempler fra kommunene i dag:

- Fokus på **folkehelse** i kommuneplaner - ulike satsningsområder
- **Røykenmodellen** (Røykenhuset) og satsningen på sykkelby/-bygd
- **Folkehelseplanen** (Asker) - en egen kommunedelplan
- **Ruspolitiske handlingsplaner** som bidrar til bedre folkehelse.
- Bredde i kommunens **helse- og omsorgstjenester** inkl. psykisk helse og helsestasjoner
- Aktiv bruk av **idrettsarenaer** og **kulturtilbud**
- **KIF-plan** (Idrett, Friluftsliv) - en egen kommunedelplan i Asker
- Kobling mellom **bokvalitet** og **livskvalitet**

Innspill fra ressursgruppen (vgs-elever):

I Asker ønsker ungdommen bedre helsestasjoner, mer undervisning i mental helse, tilgjengelig fagpersonell fra tidlig alder, og mer fokus på forebygging, og avmystifisering av mental helse.

Problemstilling – Mål 3:

Hvordan kan ungdom bidra i utviklingen av tilbud for fysisk og psykisk helse i kommunen? Hvilke virkemidler skal vi ta i bruk for å sikre bedre fysisk og psykisk helse?

Mål 4: Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle

Målet handler om å sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle. Innen 2030 er utfordringen i Norge å begrense frafallet i videregående skole, sikre en økning blant unge som velger teknisk og yrkesfaglig opplæring.

Eksempler fra kommunene i dag:

- Grunnskoleopplæring av god kvalitet har **stort fokus**, men er ikke så synlig i **kommuneplanene**.
- Kommunene har samlet sett **god bredde i skoler og utdanningsløp**.
- Behov for tidlig innsats for å **forebygge frafall** i skolegangen, eks: Røykenmodellen.
- Konkrete tiltak: "Mobbeknapp", dysleksivennlige skoler, iPad-undervisning og forebygging av utenforskap.

Innspill fra ressursgruppen (vgs-elever):

I Asker ønsker ungdommen bedre bruk av dagsaktuelle saker og eksempler inn i undervisningen. Man ønsker mer utbredt bruk av fagfolk, og fokus på å gjøre ungdom skikket for fremtiden gjennom utdanningen. Man ønsker også at det skal være mer tilpassede læringsmuligheter slik at det blir lik mulighet for alle; utfordringer for alle, men likevel tilpasset læring på ulikt nivå.

Problemstilling – Mål 4:

Hvordan kan vi tilpasse undervisningen i kommunen slik at den blir mer dagsaktuell, av høy kvalitet og tilpasset alle elevene slik at de blir best mulig skikket for fremtiden?

Mål 9: Bygge robust infrastruktur, fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og bidra til innovasjon

Målet handler om å oppgradere infrastruktur og omstille næringslivet til å bli mer bærekraftig. Dette handler om effektiv bruk av ressurser og større anvendelse av rene og miljøvennlige teknologiformer og industriprosesser. I Norge fortsetter man å bygge ut infrastruktur og fremme innovasjon og utvikling av ny teknologi.

Eksempler fra kommunene i dag:

- Hoveddrammene for infrastruktur i de tre kommunene er forankret i **knutepunktstrategi** og **samordnet areal- og transportplan**
- **De digitale strategiene**, inkludert økt bruk av **digital velferdsteknologi**, vil endre dagens løsninger og behov for ulike tjenester
- Nye Asker kommune har vedtatt en egen **Innovasjonsstrategi**.

Innspill fra ressursgruppen (vgs-elever):

I nye Asker ønsker ungdommen et bedre og rimeligere kollektivtilbud. Man ser at man må gjøre det mer attraktivt å velge det bærekraftige alternativet, og man ønsker å filgjengeliggjøre transport for alle. Da handler det om **mobilitet** (altså at man lett kan bevege seg mellom steder både ved hjelp av informasjon, integrasjon og infrastruktur) og ikke bare transport.

Problemstilling – Mål 9:

Hvordan kan vi videreutvikle et bærekraftig og attraktivt tilbud i kommunen for å tilrettelegg for god mobilitet?

Mål 11: Gjøre byer og bosettinger inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige

Målet handler om sikre allmenn tilgang til tilfredsstillende og trygge boliger og grunnleggende tjenester til en overkommelig pris. Videre å bedre sikkerheten på veiene, særlig gjennom utbygging av offentlige transportmidler. Sørge for allmenn tilgang til trygge, inkluderende og lett tilgjengelige grøntområder og offentlige rom.

Eksempler fra kommunene i dag:

- **Regional areal- og transportplan** for Oslo & Akershus er førende for **tettstedsutvikling** og **boligbygging**
- I eksisterende kommuneplaner legges det til grunn en **balansert vekst** og **sentrumsutvikling/senter struktur**
- Kommuneplanen for Asker har to satsningsområder: Areal & Transport + Tettstedsutvikling
- Slemmestad er **Plussby**
- Asker kommune legger til grunn **ISO standarder** for kvalitetsledelse, miljøstyring og kommunikasjonssikkerhet
- Globalt eksempel: FNs fokus på «Safe Public Places»

Innspill fra ressursgruppen (vgs-elever):

Ungdom i nye Asker ønsker å gjøre eksisterende møteplasser mer attraktive, enda tryggere både på dag- og nattestid og inkluderende for alle. Man ønsker videre flere lavterskel fritidstilbud til alle, og at offentlige plasser og arenaer oppleves som sikrere, også under russetiden.

Problemstilling – Mål 11:

Hvordan sikrer vi at eksisterende og nye møteplasser er trygge, attraktive og inkluderende for alle unge?

English:

How can we ensure that new and existing public places are safe, inclusive and attractive for youth?

Mål 13: Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem

Målet handler om å innarbeide tiltak som reduserer utslipp av klimagasser og evnen til å motvirke, tilpasse seg og redusere konsekvensene av klimaendringene, samt styrke kunnskap og bevisstgjøring om dette. I Norge handler dette hovedsakelig om å redusere utslipp for å nå våre forpliktelser i Parisavtalen.

Eksempler fra kommunene i dag:

- Kommunenes **energi- og klimaplaner** er de styrende planene lokalt for å redusere klimautslipp
- Fokus på å utvikle **sykkelby/-bygd** for å redusere lokal biltrafikk
- Flere av de andre tiltakene som er nevnt under andre mål som bidrar til oppfyllelse av dette målet, b.la. Future Built, kildesortering, gjenbruksløsninger og samarbeid med forskningsmiljøer
- Det viktigste virkemidlet for å redusere utslippene lokalt er god tilrettelegging av arealplanlegging og transport. Det må være enkelt å reise kollektivt, sykle og gå.

Innspill fra ressursgruppen (vgs-elever):

Ressursgruppen ønsker så se større inkludering av ungdom inn i arbeidet med å stoppe klimaendringene, også på et individuelt nivå ved å se på eget forbruk. De vil se på hva den nye kommunen kan gjøre for å ha et lavere klimagassutslipp, og motivere kommunens innbyggere for å ta grep i egen hverdag for å bidra til å hindre klimaendringer. Videre ønsker ungdommene å se på hvordan man på best mulig måte kan ruste den nye kommunen til å takle fremtidige klimaendringer.

Problemstilling – Mål 13:

Hvordan kan ungdom bidra til å redusere klimagassutslipp og motivere for individuell innsats for redusert utslipp?

Mål 17: Samarbeid for å nå målene

Målet handler om partnerskap og hvor viktig det er å styrke gjennomføringsmidlene og fornye globale partnerskap blant land, institusjoner og sektorer for å lykkes med en bærekraftig utvikling. Norge vil fortsette å gi betydelige støtte til utvikling i fattige land og øke oppmerksomheten om resultatene av bistanden.

Eksempler fra kommunene i dag:

- For å kunne nå bærekraftsmålene er det en forutsetning at man har gode relasjoner og **partnerskap** lokalt.
- Disse tre kommunen har etablerte og gode relasjoner med lokalt **næringsliv**, **frivillige organisasjoner** og **overordnede myndigheter**.
- Det er også etablert rutiner for å øke dialogen og **involveringen med innbyggerne** i de tre kommunene.
- Det er etablert et **midlertidig ungdomsråd som medvirker** i byggingen av nye Asker kommune.

Innspill fra ressursgruppen (vgs-elever):

Ungdommen har primært fokus på medborgerskap, medbestemmelse og ungdomspåvirkning. Det finnes allerede noen medvirkningsmekanismer for at ungdommen blir involvert og hørt i den nye kommunen. Her kan LNU, elevrådorganisasjonene, næringslivet, skolene, lokale politikere få til samarbeid, som også kan trekkes inn i internasjonale sammenhenger.

Problemstilling – Mål 17:

Hvordan kan vi i lokal sammenheng gi ungdom mulighet til å medvirke i kommunale prosesser? Hvordan kan vi sammen bidra til internasjonale samarbeid for å lære og utveksle erfaring om dette.

English:

How can we enable and empower youths to be part in decision making in local communities? How can we create international partnerships to learn and share experiences about how youths can effectively influence municipal political processes?

B. Resten av de gode idéene

Disse forslagene er hentet fra ulike stadier i prosessen i gruppearbeidet. Det var mange gode diskusjoner og mange gode innspill som ikke kom med i sluttleveransene. Derfor har vi samlet sammen og listet opp alle innspillene vi kunne oppdrive her. Det er både innspill til hva ungdommene opplever som utfordringer og idéer til løsninger.

MÅL 3: GOD HELSE

Utfordring: Vurderingen i gymfaget sånn den er i dag ødelegger gleden ved fysisk aktivitet og skaper prestasjonspress

Løsning: Endre gymfaget for å skape mer glede ved idrett og gi mestring

- Eliminere fysiske prøver (biptest o.l.)
- La helse, livskvalitet, mestring og glede ved fysisk aktivitet være fokus, fremfor målinger – da vil ungdom bli mer forbedret på en sunn og fysisk aktiv livsstil
- Fokus på hva man klarer og mestringsfølelse
- Manglende individuell tilpasning i gymfaget
- Mål tilpasses mennesket i stedet for at menneske blir tilpasset målet
- Mer variert aktivitet – ikke bare ballspport
- Vise fordelene med fysisk aktivitet
- Vurderes i innsats – ikke like mye prestasjon
- Færre vurderinger i 1. og 2. klasse
- Mindre teori og tekniske ferdigheter
- Lite undervisning i gymmen om psykisk helse. Se sammenhengen mellom psykisk og fysisk helse. Kombiner undervisning – tverrfaglig.

Utfordring: Psykisk helse er tabu

Løsning: Legge til rette for at psykisk helse blir snakket mer åpent om

- Snakke mer om selvmord, angst, depresjon osv.
- Helsesøster er for lite tilgjengelig, kontaktlærer mangler språk og kunnskap
- Ønsker for helsesøster/-bror:
 - Flere helsesøstre/-brødre tilgjengelige til en hver tid. En telefonhelsesøster
 - Mer synlig og folkelig. Mer info til elevene om tilbudet
 - Ikke tabu-belegge det å gå til helsesøster – det å søke hjelp
 - Skape relasjon mellom elever og helsesøster
 - Må bli lavere terskel for å gå til helsesøster – i dag må man type gå igjennom en lang gang, igjennom en dør ned en trapp og inn i en krok – så det oppleves ikke tilgjengelig. I tillegg er man redd for å bli sett
 - Foredrag med helsesøster både i klassen, men også på trinnet – og det regelmessig
 - Flere fagfolk å snakke med som ikke er helsesøster, f.eks. ruskonsulent, rådgivere etc. Trenger helsepersonell som snakker høyt foran alle
 - Flere med nok kompetanse
- Ikke rom for å snakke med venner om dette – har ikke kunnskap og språk for å dele og ta imot – finne en måte der det blir naturlig for venner/vennegjengen å snakke om dette – det kan løse noe av behovet
- Psykisk helse er tabu for gutter
 - Det er langt fra naturlig for gutter å gå til helsesøster. Mannlig «helsebror» mangler
 - Forventningene til kjønnsrollene gir ikke rom for å snakke om psykisk lidelse. Forventninger om at gutter skal være tøffe. Roller som ikke fungerer for menneskene, men for systemet. Kjønnsrollene er veldig definert. Gutter ender opp med å tenke at problemene er større enn de er. Blir sosialisert til en passform. Handler for mye om respekt blant gutter
 - Guttedager med klassen der man gjør sosiale ting
- Jobbe for at man ikke får en «offerrolle» når man har psykiske problemer – og det må heller ikke gå i den andre grøfta der det blir «trendy» og man nesten skryter av at man har / har hatt angst / lidelser – unngå misbruk av begreper

- Manglende seksualundervisning – få inn nye aktører som ikke synes det er kleint å snakke om

Utfordring: For lite fokus på samhold

- For lite aktivitet i regi av skolen. Legge mer fokus på samhold i skolen og utvikle sosiale aktiviteter i regi av skolen (som også kan være en inngang til aktiviteter på fritiden)
- Mange har ikke tid til sosiale samlinger – legge opp til mindre skolearbeid etter skolen
- Mer struktur fra skolen (mindre frihet som fører til utestengelse)
- Tilrettelegge for samværsområder / flere møtesteder / oppholdssteder som stimulerer til sosial aktivitet
- For få steder med muligheter for fysisk aktivitet
- Aktivitetsområder der folk med forskjellige interesser kan møtes (ikke bare sport)
- Miljøarbeidere tilstede på møteplasser
- Mer ungdomstilbud (klubb, arrangementer osv.)
- For lite sosiale tilbud i Røyken og Hurum

MÅL 4: GOD UTDANNING

Digital læring:

- Ikke for mye digitalt – variere mellom digitale verktøy og skrive for hånd. Finne den sunne balansen mellom skjermtid og papir. Lite fokus når datamaskiner er oppe. Barneskolen – er de for mye på skjerm? Dårlig håndskrift om digitaliseringen skjer tidlig i skoleløpet
- Lærerne henger ikke med digitalt – det skjer endringer hele tiden. Gi lærerne kurs for å lære mer om digitale verktøy. Tilby oppfølging til de som sliter
- Mange digitale valgmuligheter. Utnytte og teste flere digitale læringsverktøy. Finne ut hva som fungerer best og er mest relevante
- Variasjon: Alternative måter som gir variasjon – ulike programmer
- Tilpasse læringen i god dialog mellom lærer og elev
- Bruke barneskolen til å lære digitale verktøy, Men i 1.-2. klasse: ikke PC, iPad.

Relevant opplæring:

- Mer praktisk undervisning og kreative opplegg
- Læreren ramser bare opp fakta
- Forklare hvorfor fag og tema er aktuelle for ungdom i dag; hvorfor vi lærer det vi lærer, luke ut det som ikke er relevant. Vise til hvordan kunnskapen kan benyttes for deg og ditt liv + fremtid
- Utfordring: Kommunikasjon Bedre kommunikasjon og forbindelse mellom lærer og elev. Lærere er mer synlig og tilgjengelig. Elever opplever ikke å bli sett og få hjelp
- Ikke tilfeldigheter på eksamen. Samme fag for alle. Eksamen blir for vilkårlig
- Nye lærerplanen: Man burde kunne sende inn forslag og tilbakemeldinger på hva som fungerer og ikke fungerer. Velge ut noen elever til å bli med på å skape pensum – et «fagråd» bestående av ungdom
- Nye kompetansemål: Elever være med på å bestemme. Målene peker ikke mot relevant kunnskap. Kompetansemålene er utdaterte. Endre kompetansemålene til noe mer nyttig for all ungdom + gjøre de fleksible/mer individuelle slik at elevene kan bestemme mer / være med å forme de
- Relevante emner som vi ikke lærer om i dag: Kommunikasjon, økonomi, skatt, kildekritikk, rettigheter man har som arbeidstaker, hvordan bidra til samfunnet, folkehelse/personlig helse, hvordan leve et liv som voksen, livsmestringsfag, hvordan man kommuniserer med andre
- Læring om hverdagsutfordringer som regninger som f.eks.: personlig økonomi i mattefimen eller i egen time
- Gjøre overgangen til arbeidslivet lettere
- Opplæring til hvordan skrive CV-er, hvordan gjøre jobbintervju og oppføre seg i arbeidsmiljø – putte dette inn i f.eks. norsk
- Utdanne samfunnsborgere, ikke bare fagkompetente elever

- Alle elever må oppleve mestring – også faglig. Dette må få mye mer fokus, og være grunnlaget for læring, måloppnåelse, kompetansemål og læreplaner.
- Mindre teori og klasserom, mer praktisk. Vi er barn; vi trenger å oppleve for å lære

Motivasjon:

- Variere læringsmetoder
- Ha et godt forhold mellom lærer og elev
- Snakke om hvorfor ting er relevante
- Oppleve mestring
- Lærerne må bli flinkere på å følge opp, tilpasse, finne sterke sider. Effekt: færre vil droppe ut, lettere å lære og oppleve mestring

MÅL 9: INNOVASJON OG INFRASTRUKTUR

Hvordan gjøre kollektivtrafikk mer attraktivt enn bil?

- Tilgjengeliggjøre
- Tog: bedre sammenkoblinger med Røyken, Hurum og Spikkestad. Større og flere
- Bussene må bli bedre på å matche tidspunktene for skolestart (1. time) og jobbstart. Mer samarbeid mellom kollektivselskap og skole/arbeidsplasser
- Tilby rutekort/månedskort som et jobbgode i både offentlig og privat sektor
- Rett ut døren og rett til jobb. I dag: Tar lang tid og består av mange bytter. Bussen kommer for tidlig til skolen. Finere å ta bil (mer status)
- Busser med lekerom / lekeseksjon / aktiviteter. Det distraherer barna, slik at det ikke blir et stressmoment å holde dem i ro
- På Røyken vgs: Bussene med skoleelever (gjelder særlig torsdager) må kjøre hele veien til skolen, ikke til Rådhuset
- Leddbuss til skole fordi de er ofte helt fulle
- Kollektivtilbudet burde være så bra at man ikke trenger å ha bil
- For få avganger (annenhver time i helgene). For lite tilbud.
- Snille bussjåfører
- Utfordring:
 - Mer fleksibelt med bil – f.eks. dersom man skal via barnehage/butikk – kollektivselskapene må forstå at det er det de konkurrerer mot
 - Mange bruker bil alene
- Hver tidende bussreise gratis?
- Bedre punktlighet: Tilpasse punktligheter og frekvensen ut fra tidligere erfaringer og opplevelser
- Optimere knutepunkter
- Tilpasse bussavganger basert på tid og «popularitet» (spesielt i rush-tid). Gjøre undersøkelse om når buss blir mest hyppig tatt og hva som kan gjøres for at folk begynner å ta mer buss. Gjøre en kartlegging av innbyggernes transportvaner og behov
- Lettere å komme til flere større bussruter
- Internett på alle busser
- Flere avganger
- Alle må ha råd
- Samkjøring: Effektivisere og tilgjengeliggjøre samkjøring. Kommunikasjonsmedier / app for samkjøring. Egne samkjøringsparkeringsplasser. Promotere fordelene igjennom sosiale medier. Samkjøringsplaner på arbeidsteder, i nabolag og på fritidsaktiviteter
- Alle parkeringsplasser har ladepunkt til ihvertfall 50 % av kapasiteten
- Inkludere kollektivtransport i areal- og transportplaner. Inkludere bilkjørene når man planlegger løsningene
- Oppfordre til tettere samarbeid mellom lokale bedrifter, kollektivselskap og kommune
- Kan ikke ta med dyr på enkelte busser

Sykkel:

- Sykkelparkering: Bedre, sikrere og gratis. Ladepunkter.
- Prioritere sykkelveier – spesielt på vinteren

- Innføre bysykler
- Kombinert mobilitet: Bysykler / elektriske sykler fra nabolag / tettbebygde strøk til bussholdeplasser og knutepunkt

MÅL 11: BÆREKRAFTIGE BYER OG SAMFUNN

Use space:

- Something practical to do: Functionality. Free car washing station. Free study help / HW help
- The location of the public space: Easily accessible with public transportation. Close to schools. Close to freetime activities
- Planned events: Concerts, physical activities
- Park close to the city centers
- Keep forests close to the kindergartens and schools
- Coolness factor: A place people think is cool to be at, so that they actually will go there
- Gjøre områder "populære"
- Easily accessible: Free transportation (ex. "tursti" between communities with spots for activities on the way: parks, camping sites, beaches). Free rent of bikes
- Youth presenting the developments, ex. in schools, social media etc
- Approach: Public spaces need to be in places where youth would naturally be. Needs to be accessible and attractive. Activities that we would naturally engage in. Green welcoming spaces. Impact: More socializing, stronger community, more connected, feels safer, friendly and calm environment, lowering the bar for joining events
- Buildings and parks "in one": ex. the opera house. Roof top parks. Open green space in the middle of buildings, ex. in malls
- Funding: the private sector
- Law that states that a certain percentage of the area is saved for public spaces NOT construction of buildings / roads etc.
- Help municipalities to plan construction
- Lack of noise free, clean and comfortable places. Important for physical and mental health. Getting a pause in the busy daily life. Room to breath
- Study center: Quiet, help, not just a library
- Better cleaning in public spaces + recycling
- Calm area, non-stressful, away from noise. Comfort. Recreational. Inspirational outlook: Art, lots of plants, trees, flowers, sunlight, greener, colors
- Heated public benches (run on solar power?)
- Car free town center
- Attract youth
- Impact: Friendly public spaces for the youth.
- Human-centered design of public spaces (use design thinking method)
- Tilgjengelighet
 - Spillkvelder: få som møter opp. Hvordan skal man få dette frem til ungdommen? Hvis det tar tid og krefter, så gidder ikke ungdommen. Etter en viss alder blir områder «ukule»
 - Ha områder hvor det er attraktivt å være og sitte
 - Availability and attractiveness

Involve:

- Open discussion where "kommunestyret" are observing representatives from every school
- Engage schools in developing ideas for involvement of the youth
- Easily accessible and perhaps also digital. Website with suggestions from youth, where most votes are taken into consideration
- Engaging youth in politics. Youth representatives. Encourage young people to engage in politics. Maybe even have a youth party younger than AUF / UH
- Law that states that a certain percentage of the people making a decision has to be held by youth
- Youth need to engage youth
- Youth as the planners for events and happenings

- Government publish ideas / plans, easily accessible for youth. Ex. on internet / social media
- Voices from the youths to be implemented. Having youths or teenagers in the government. Ungdom i de lokale utvalgene
- Engage even younger people "ungdomsskolen" to get involved in local development
- Youth have to get the relevant information in order to have active and meaningful involvement
- Give out information before things are decided. Planprosesser må være effektive og informative for ungdom
- Direct involvement in the planning committee
- Government make safe area for youth's ideas, where they're open for us and engaged / cooperate. The municipality must show the youth that their voices + interests are heard and put into practice
- "Kommunestyre" needs to focus on the people and their wellbeing in the town, not the money aspect.

MÅL 13: STOPPE KLIMAENDRINGENE

På skolen:

- I dag: Ikke sortering i kantina. Må bli påbud for alle skoler med resirkulering. «Kan dette resirkuleres?»-skilt (eller må det kastes) ved restavfallet
- Miljøfyrtårn på alle vgs-skoler i nye Asker kommune
 - Må ikke være en «bonus» å være miljøsertifisert – det må være et grunnleggende krav
 - Elevene og elevrådene er med og pusher og gjennomføre det
 - Sikrer like tilbud i alle kommunene + pusher det opp på et visst nivå
- CO₂-regnskap for skoler = accountability
- Skolen som sentrum for holdnings- og handlingsskapende arbeid, og for kunnskap om bærekraft. Legg til rette for engasjerende undervisning rundt klima og miljø
 - Involvere eksperter
 - Morsomme besøk: kildesortering: Vil gjøre barn mer opptatt av det – som gjør at de tar det opp hjemme
 - Hvordan være bærekraftig i Asker: Snakke om målene i naturfag
 - Mer undervisning om klimaendringene i grunnskolen
 - Miljøbevissthet implementeres: (naturfags)pensum. NB! Med løsninger
 - Miljøorienterte utflukter: Gøy + nyttig
 - Bærekraftsprosjekter på skoler
 - Sy sitt eget handlenett (f.eks. på skolen?). Eller: Skoler gir gjenbrukbare handlenett som kan dekorerer
 - Ukentlig kjøttfri dag på skolen
 - Utnevne en klimakomiteé. Motivere igjennom konkurranser. Involvere organisasjoner som Ducky. Bærekraftsprosjekt: Utfordre 30 dager. Asker klima-barometer. Ducky challenge. Bruke elevråd, idrettslag og foreninger for å aktivisere

Transport/mobilitet:

- Tilrettelegge for at ungdom bruker kollektivtrafikk
- Billigere offentlig transport over større områder og på tvers av fylker. Enkel og billig mobilitet for ungdom i kommunen. Busser kan gå oftere + være billigere = flere tar buss
- Innføre gratis busskort for de med en skolevei på mer enn 4 km på ungdomsskole og 6 km på vgs.
- Kommunen må oppfordre til bedre kollektivtilbud, inkludert billigere billetter og hyppigere ruter. Studentbillett må også gjelde for enkeltbilletter på både buss og tog. Det skal være pakkepris på tvers av fylkesgrenser
- Dyrere avgift på både drift og parkering av diesel- og bensinbiler
- Samkjøring: Barne- og ungdomsskoler i kommunen skal få innført en ordning for samkjøring til skolene. Det skal føres opp lister for påmelding til samkjøring. Skal inkludere: Arbeidsplass, boområde, kjøretidspunkt

- Arealbruk på skoleområder må tilpasses den nye bilparken. Parkeringsplass kan gjøres om til aktivitetsområdet eller sykkelparkering / sykkelhus
- For få kollektivfelt. Buss hindres av biler. Buss kommer for sent pga. kø. Trenger egne veier/felt for buss
- Busstoppet er for langt unna
- Bussen kommer ofte for sent
- Kø gjør at folk ikke tar tog
- Flere biler per familie = mer kø. Oppfordre til kollektivtransport fremfor to biler
- Offentlig transport er altfor dyrt
- Bil er for lukrativt, og kollektivtransport er ikke et attraktivt nok alternativ
- Flere hybrid-/hydrogenbusser. Bruk av biogass (Hurum)
- Sykkel: Tungt å sykle i bakker – gjør at du velger noe annet. Om vinteren er det dårlig tilrettelagt – brøyting, salting. Legge opp for sykling til viktige punkter. Flere, trygge steder man kan parkere sykkel (gratis). Sykkelverksted drevet med de som sliter i samfunnet. Sammenhengende sykkelvei. Utvidelse av sykkelstier, gjerne med tunneler (minst mulig oppover) f.eks. langs gamle togskinner

Søppelhåndtering:

- Veldig dårlig plastsortering i kommunen
- Kildesortering er vanskelig – ikke tilrettelagt over alt. For vanskelig å resirkulere / kildesortere. Må tilgjengeliggjøre og fasilitere for resirkulering med flere resirkuleringssøppelkasser
- For få pantemuligheter. Innføre pantekasser på offentlige områder
- Kommunen må tømme offentlige søppelkasser oftere så søppel ikke spres
- Lokale resirkuleringsprogram for behandling av elektronisk avfall
- Flere resirkuleringsalternativer
- Fargekoder på emballasjen og søppelkasser

Plast

- Stor bruk av plastposer og de blir bare brukt én gang. Ikke noe system for overflødige plastposer. Upraktisk å ha poser med seg rundt hele dagen
- For billige plastposer. De må bli dyrere og mindre tilgjengelige.
- Ambisjon: Ingen plasthandleposer – sann som det ble slutt på 100- og 200-lappene. Bli vant til bruk av handlenett
- Plast overalt → all emballasjen trengs ikke.
- Frase ut all plastemballasje. Forby all plastemballasje/engangs – sann de gjør i Frankrike
- Hvor platen havner er problemet
- Vi kjøper klær av plastikk ubevisst. Når vi vasker klærne går mikroplast ned i avløpet og ut i havet. Klær av plast må bli dyrere og det må bli informert i butikken om hvorfor akkurat dette produktet er så dyrt

Redusere kjøttforbruk

- Kantina (ved alle skoler + arbeidsplasser): Kjøttfrie alternativer påbudt. Minst én dag i uka må være 100 % kjøttfri
- Vegetarmat er i dag dyrere enn kjøtt
- Innføre kjøttavgift

Diverse:

- Futurebuilt – klimavennlig arkitektur og byutvikling
- Legge til klimapåvirkning ved innkjøp i mal for kommunens vurdering → f.eks. ved innkjøp av datamaskiner. Kommunen må kjøpe inn miljømerkede varer
- Dårlige forbilder som fremmer egoisme. Det er «unormalt» å handle for et bedre klima/miljø. Møter skepsis og motstand når man snakker om det. Få frem gode og kule forbilder
- Miljøvennlige alternativer er dyrere, sjeldnere + lite info om hva som er miljøvennlig
- Folk kan ikke relatere – føles for stort. For lite fokus på klimaproblemet. Folk vet ikke at det haster. Ingen ser problemene før det er for sent
- Politisk uvilje. For lite ressurser / motstridende interesser

- Nye Asker burde satse på økohus
- Markere miljøfiendtlige varer. «Nøkkelhull»-ordning for miljøvennlige produkter som viser hvor dårlige / gode produkter er på klima / miljø
- Bruke og så: Lage og produsere mat som ikke ødelegger skogen, verdens lunger
- Nordmenn flyr mest i Europa – er det for billig? Har vi for god råd?
- Stille strengere krav til alle om å tenke miljøvennlig
- Finner ikke noe info om klimatiltak jeg kan gjøre
- Konsumenten har ikke kunnskap om – og det informeres ikke godt nok om innholdet i f.eks. klær. For utydelig hva som er miljøvennlig. Promotere miljøvennlige produkter. Stille krav til produsent av varer
- Importerer for mye varer
- Klimavennlige alternativer er dyre. Klimauvennlige alternativer er for billige
- Overforbruk er feit. For mye fokus på velstand og høyt konsum som positivt
- Heller normalisere miljøvennlige vare og miljøvennlig forbrukeradferd
- Være en bærebjelke for klima lokalt, for å bygge en dominoeffekt på nasjonalt nivå

MÅL 17: SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE

How to involve / engage youths into participation

- Lack of knowledge about changes. More knowledge = more motivation. School is our main area for knowledge → political participation
- Create local youth programs focusing on leadership engagement, which will equip young people with tools + resources to become leaders
- Illustrate how small actions can have huge impact – things do not always have to be so complicated
- School now-a-days gives youths and children a lot of work at school, which leads to less motivation for other things in life such as "politics" or contributing to making decisions in society. Solution: Change in school
- Better and more education in school about social sciences, participation and social action
- More focus on how one can influence society and contribute to both material and social progress in the world and our communities. In school; Not only be taught how things are, as if they are unchangeable
- Implement a kind of "sustainable development"-hour in school. Kind of a "klassens time" where the school gives all the students a channel to learn, share and motivate around sustainable development and participation
- Ungdomsskolen: Lack of focus on politics / active citizenship
- School + social media are important areas
- Higher focus on participation, not only the subject "Samfunnsfag"
- School must motivate students to learn and explore politics and participation
- Societal challenges discussed in school, more incorporated in curriculum
- Make politics a subject or alternative subject in school (valgfag?)
- Portray politics as a normal part of everyday life – everyone should "care about politics"
- Lack of people reaching out to youth to inspire and include, and motivates engagement (teachers, coaches)
- Level of comfort makes it difficult to realise the necessity of action
- Must be made clearer how youth can make a change
- Make it easy, not too complicated. Don't make it more complicated than it has to be
- Make a comprehensive list of ways you can participate in the decision making in your municipality, and to have that list presented to the students
- Too many areas to excel in... Overwhelming – the issues are simply too big issues; must be broken down
- Learn why you should be engaged and how you can be it
- The junior youth spiritual empowerment program: An already existing mentorship program, where older youth engage younger youth in local action and meaningful conversations locally
- Mentors. Mentorship programs. Young mentors – and leaderships will motivate
- Lack of young mentorship

- Motivation: Youth having lack of motivation. A lot of youths prioritise recreational / social activities over politics and civic engagement
- Clear and easily available recourses and information about ways to become engaged. Help people find potential passion and ways to participate.
- Advertise more about politics young people are interested in so more young people take initiative
- Mandatory participation in organisations, youth parties, sports associations etc. through school
- Show the results of youth participation
- Make politics and solutions part of the school in young age
- Provide comfy and local places where the youth can participate in debates and politics. Run by nominated youth committee so it's by and for youths.

Mangler mekanisme til at ungdom skal påvirke

- Find appropriate mechanisms and platforms where youth can meaningfully participate
- Får ungdom mulighed til å påvirke på de arenaene de er?
- Even if you are in DUK or Kommunalt elevråd, you are not necessarily taken seriously. DUK and Kommunalt elevråd is de-attached from the real council. Not a "good" selection of youth for youth-oriented decision-areas. You can't discuss youth issues without youth. Need real areas where we can have a real vote / voice.
- Include youth in the real decision-making
- Old mentality. Resistance to new ways to do things in administration. Resistance to change tradition
- Access! Youth experience barriers to access decision making processes – social, physical
- All arenas are "physical" = barrier for participation. Use social media so it's more available for people
- Have quota schemes for youth representatives in parliament / municipal councils?
- Use more arenas that are already there. Ex: Organisations, council through school, social media, sports. Use them more actively.
- Introduce more of the existing areas at school, but also creating some form of security that you are participating in the "election-room" and not only participating when saying your opinion
- New concept: A day with youth participating in adult-council and being treated like actual members
- Portray in media about youth participation and make it a norm
- Webpage in which you can come with problems & suggestions to the local government
- Asker can give out a summary of what is going on in the municipality. Including what is being dealt with at the moment, and what measures that have been taken
- A direct channel / forum to the local community where you can automatically get heard about a cause but also discuss online with all the age-groups in the local society
- To stop segregating people into age-groups youth should have equal rights as adults to decide about taxes or healthcare
- Let young people vote / become employed in local governments. Ex. As an internship through school?
- Create policies that ensure full participation of youth, especially high-risk or marginalized youth (migrants, LGBTQ, youth with disabilities)
- Look beyond our recklessness, and focus more on what we have to say
- Youths are usually only engaged in matters "concerning youths", such as education, but not in all matters. How to avoid "ungdomsalibi"?
- Stepping away from prejudice towards age and one's life-experience. Do not define level of knowledge based on age

International partnerships

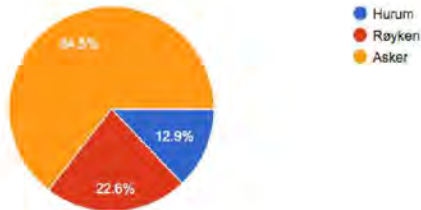
- Feeling uncertain to explore international relations + partnerships beyond tourism
- Folkehøyskole on a more international level. Spending Folkehøyskole in different places around the world to create a more international community with people from all around.
- Lager international youth-conferences, which will be free to participate in / provided by government. A diversity of organizations, in example religious groups and movements represented, united by common goals. Comitities with representatives from different organizations / groups who set the agenda for the conference, together with the UN/governments. Exchange of ideas and experience, knowledge and competence related to youth working together for change and progress
- Manglende oversikt over internasjonale partnere. Manglende arena for å kunne ta kontakt for å finne ut om samarbeid
- Problem: Arenas and mechanisms for international partnerships in municipal processes. Solution: Exchange programs – between individuals, classes, organisations, municipal governments

C. Deltakernes evaluering av konferansen

Vi utførte en enkel spørreundersøkelse blant deltakerne etter endt konferanse. Den gir et bilde, men har et ganske enkelt oppsett med bare tre svaralternativer, og undersøkelsen er derfor ikke vitenskapelig. Likevel ser det ut som deltakerne jevnt over er veldig godt fornøyd med konferansen, samt at det er noe forbedringspotensiale som vi kan ta videre i planlegging av likende arrangement..

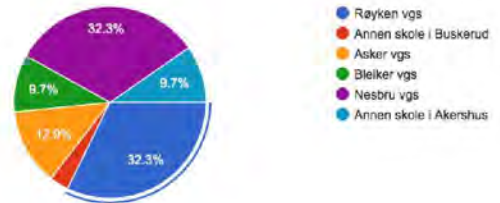
Jeg kommer fra

31 responses

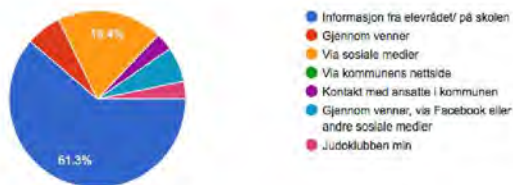
Jeg er elev på

31 responses

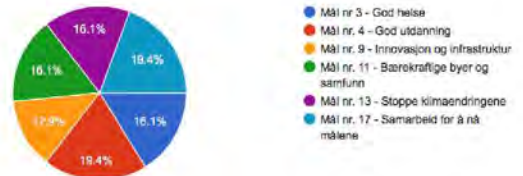
Hvordan fikk du høre om konferansen?

31 responses

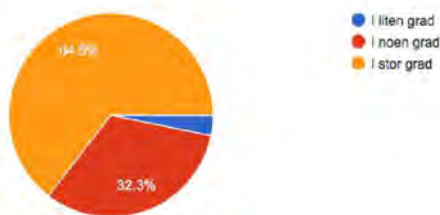
Hvilket bærekraftsmål var du med i workshop om?

31 responses

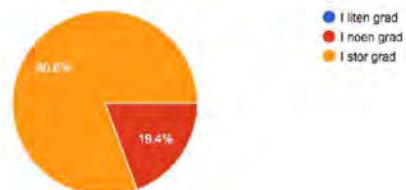
Åpningen av konferansen var god og engsjerende (Lene Conradi, Monica Mæland, Stine L. Bratsberg)

31 responses

Innledningen fra fagpersonene på workshopen bidro godt til prosessen senere på dagen

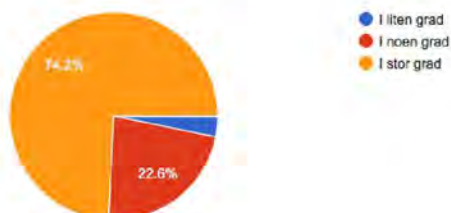
31 responses

Prosessten fungerer godt Vi fant frem til viktige utfordringer

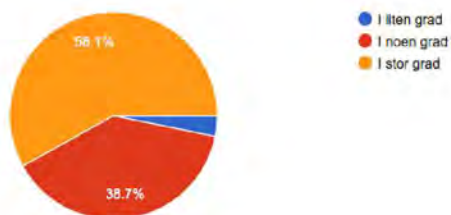
31 responses

31 responses

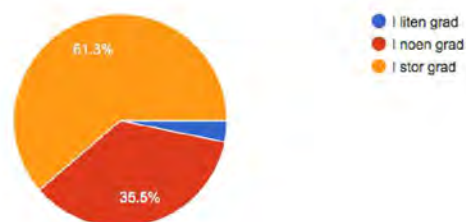
Workshoparbeidet med å finne løsninger på utfordringene fungerte godt

31 responses

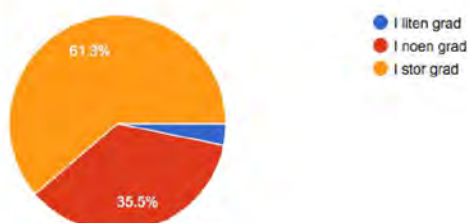
De andre gruppenes presentasjoner i plenum var interessante

31 responses

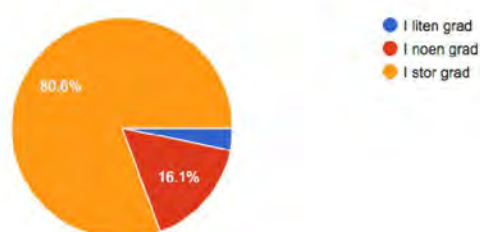
Verktøyene og metodene vi brukte i workshopen var gode

31 responses

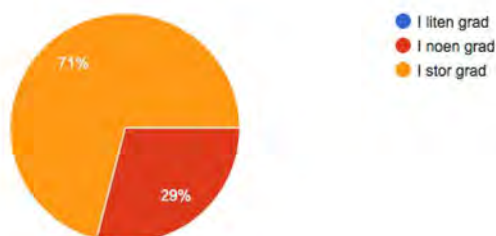
Arbeidet i workshopen ble ledet på en god måte

31 responses

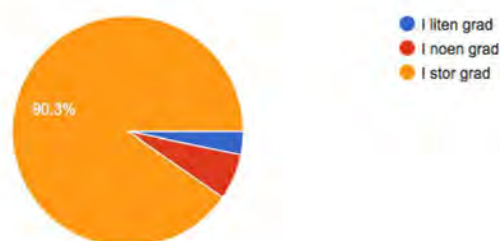
Presentasjonen av løsninger fra de andre gruppene var viktig

31 responses

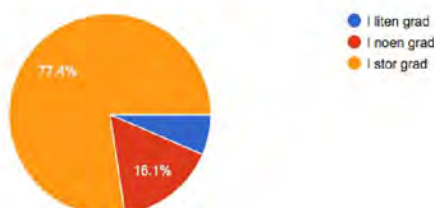
Innlegget fra Isac (Kenya) engasjerte meg

31 responses

Jeg tror det vi arbeidet med i konferansen kan bidra til å gjøre nye Asker til en god kommune

31 responses

Jeg er glad jeg deltok i Askerkonferansen

31 responses

